

Risk- och sårbarhetsanalys 2023–2026

Hagfors kommun

Rapporterad till kommunstyrelsen 2024-01-15

Sammanställd av Räddningstjänsten
(Dnr KS 2023/449)

Inledning

Hagfors kommuns räddningstjänst har sammanställt risk- och sårbarhetsanalysen 2023-2026. Arbetet styrs av lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och vid höjd beredskap (LEH).

Lagen föreskriver att kommunen för varje ny mandatperiod ska sammanställa en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har utfärdat föreskrifter (MSBFS 2015:5) för hur RSA ska disponeras. Föreliggande RSA följer gällande föreskrifter.

RSA kompletteras av en sammanställning över olika typer av händelser som kan bli extraordinära. På grund av sin omfattning har materialet inte inarbetats i RSA utan utgör ett separat dokument, Beskrivning av händelser som kan bli extraordinära.

Inom ramen för krisberedskapen ska kommunerna, enligt MSB och Sveriges kommuner och regioner (SKR). Överenskommelse om kommunernas krisberedskap, även ta fram ett styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap. Styrdokumentet fastställs av kommunfullmäktige. Av styrdokumentet framgår bland annat att behovet av åtgärder utifrån resultatet av RSA ska inarbetas i berörda verksamheters ordinarie process för verksamhetsplanering. Anvisningar för det arbetet finns i dokumentet Anvisning för planering och uppföljning av krisberedskapsåtgärder.

Definitioner

Extraordinär händelse¹

Med extraordinär händelse avses en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller en region.

Geografiskt områdesansvar²

Kommuner skall inom sitt geografiska område i fråga om extraordinära händelser i fredstid verka för att

- olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet,
- de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas, och

¹ Lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och vid höjd beredskap.

² Lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och vid höjd beredskap.

- Informationen till allmänheten under sådana förhållanden samordnas.

Kritiska beroenden³

Beroenden som är avgörande för att samhällsviktiga verksamheter ska kunna fungera. Sådana beroenden karaktäriseras av att ett bortfall eller en störning i levererande verksamheter relativt omgående leder till funktionsnedsättningar, som kan få till följd att en extraordinär händelse inträffar.

Lägsta acceptabla nivå⁴

Den nedre gräns där verksamhet fortfarande kan bedrivas på en nivå som upprätthåller kommunens ansvar. Under denna nivå kan kommunen inte garantera att ansvaret uppfylls.

Samhällsviktig verksamhet⁵

Med samhällsviktig verksamhet avses en verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor:

- Ett bortfall av, eller en svår störning i verksamheten som ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid kan leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

Speciallagstiftningen⁶

De flesta av kommunernas uppgifter regleras i det som kallas speciallagstiftningen. Hit hör till exempel socialtjänsten (socialtjänstlagen), hälso- och sjukvården (hälso- och sjukvårdslagen), miljö- och hälsoskydd (miljöbalken) samt för-, grund- och gymnasieskolan (skollagen).

Flera av speciallagarna är så kallade ramlagar som regeringen eller statliga myndigheter kan komplettera med förordningar eller föreskrifter.

Socialstyrelsen ger exempelvis ut föreskrifter för hälso- och sjukvården som innehåller mer detaljerade bestämmelser än hälso- och sjukvårdslagen.

³ MSBFS 2015:5

⁴ Definierades av projektet RSA 2015–2018, reviderad 2019.

⁵ MSBFS 2015:5

⁶ <https://www.regeringen.se/artiklar/2015/04/kommunal-organisation-och-styrning/>

Innehåll

Beskrivning av kommunen och dess geografiska område	5
1.1 Kommunens ansvarsområde och uppgifter	5
1.2 Kommunens organisation inklusive hel- eller delägda bolag	5
1.2.1 Bolag och förbund	6
1.3 Kommunens politiska organisation	6
1.3.1 Krisledningsorganisation	7
1.4 Övergripande beskrivning av kommunens geografiska område	8
1.5 Kommunens kontinuerliga arbete med att förebygga risker och hantera kriser	9
1.6 Riskmatris	10
2 Beskrivning av metod	11
3. Identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område	13
3.1 Energiförsörjning	13
3.2 Vård- och omsorgsnära verksamhet	13
3.3 Individ- och familjeomsorg (IFO)	14
3.4 Enheten för sysselsättning och arbete (ESA)	14
3.5 Barn- och bildning	14
3.6 Kommunalteknisk försörjning	15
3.7 Kostverksamhet	15
3.8 It och telefoni	16
3.9 Miljö och hälsa	16
3.10 Skydd och säkerhet	16
4 Identifierade kritiska beroenden för kommunens samhällsviktiga verksamhet	16
4.1 Lägsta acceptabla nivå	17
4.2 Kritiska beroenden	18
4.2.1 Arbetsledning	18
4.2.2 Krisledning	19
5 Identifierade och analyserade risker för kommunen och kommunens geografiska område	23
6 Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom kommunen och dess geografiska område	28
7 Åtgärder till följd av risk- och sårbarhetsanalysen	32
8 Övnings- och utbildningsplan för mandatperioden	33

Beskrivning av kommunen och dess geografiska område

1.1 Kommunens ansvarsområde och uppgifter

Kommunens ansvar och uppgifter regleras i huvudsak av kommunallagen och speciallagstiftningen. Vissa uppgifter sker med stöd i annan lagstiftning. Kommunernas arbete med krisberedskap är en sådan uppgift.

Kommunernas krisberedskapsansvar regleras i LEH som föreskriver att kommunen ska identifiera risker, analysera konsekvenser och sammanställa detta i en RSA, planera för hantering av extraordinära händelser, ha en krisledningsnämnd samt upprätthålla sitt geografiska områdesansvar.

Det geografiska områdesansvaret innebär att kommunen ska verka för att olika aktörer samverkar i planeringsarbetet och samordnar åtgärder och informationsinsatser under en händelse.

1.2 Kommunens organisation inklusive hel- eller delägda bolag

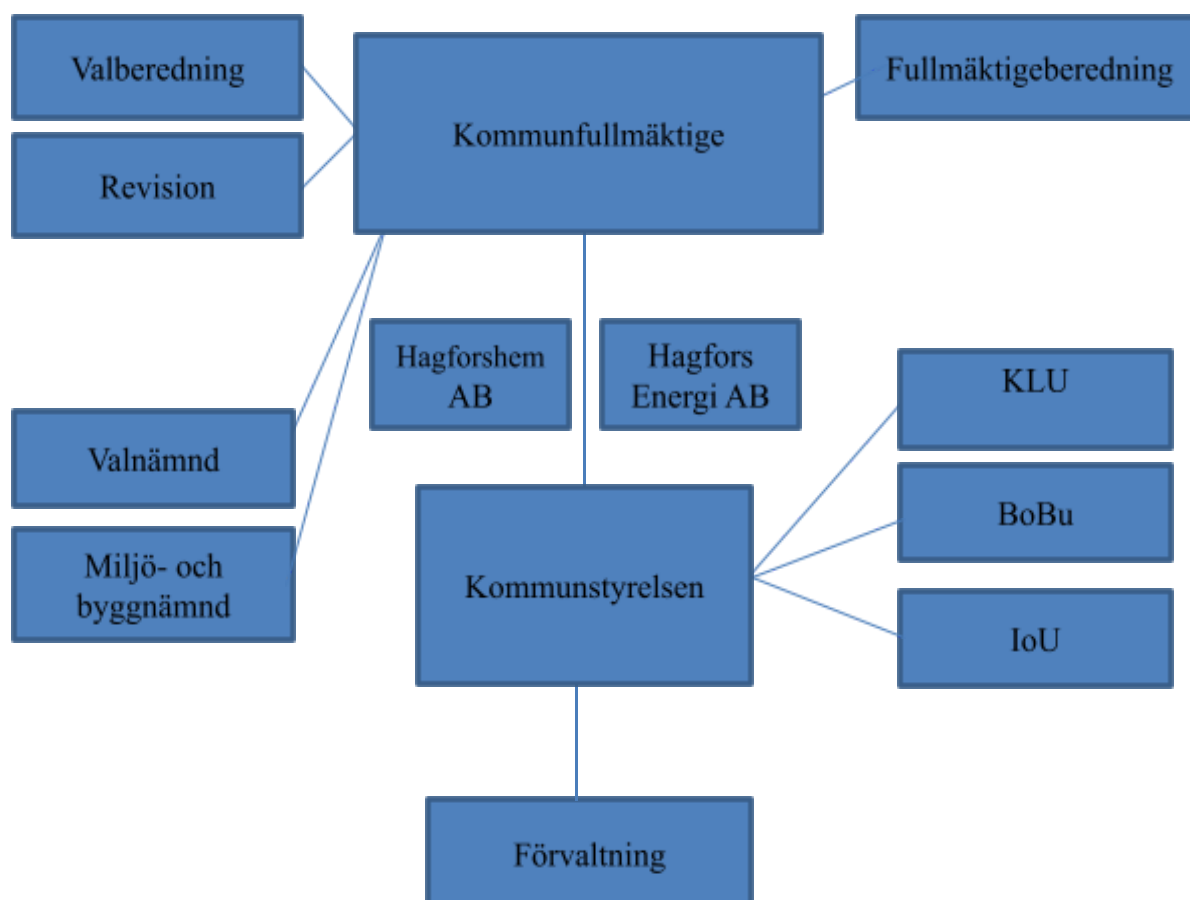

Bild 1 – Organisation Hagfors kommun

1.2.1 Bolag och förbund

- Hagforshem AB ägs till 100 procent av kommunen och har cirka 600 hyresrätter.
- Hagfors Energi AB ägs till 100 procent av kommunen. Företaget producerar och levererar fjärrvärme till ca 340 abonnenter och av dem är det verksamheter som har flera anläggningar som får fjärrvärme, till exempel Uddeholms AB och Hagforshem som räknas som en abonnent.

Enligt LEH ska det i kommunen finnas en krisledningsnämnd för att fullgöra uppgifter under extraordinära händelser i fredstid.

Krisledningsnämnden får fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamheterna från övriga nämnder i kommunen. Krisledningsnämnden träder i funktion efter beslut av ordföranden eller dennes ersättare.

Krisledningsnämnden samlas vid önskemål och behov för att utbilda sig och öva.

Till krisledningsnämnden hör en beredningsgrupp som tar fram beslutsunderlag och stödjer nämnden i dess arbete. Beredningsgruppen fungerar som ett samverkansorgan även i andra krisberedskapsfrågor

Författningar som har beaktats i redovisningen av risk- och sårbarhetsanalysen

- om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).
- Förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.
- Myndighetens för samhällsskydd och beredskap föreskrifter och allmänna råd om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2015:5).
- Överenskommelse om kommunernas krisberedskap (MSB 2018-09779).

1.3 Kommunens politiska organisation

- Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ där ledamöterna väljs genom allmänna val. Hagfors kommunfullmäktige består av 35 ledamöter från sex olika partier. Kommunfullmäktige sammanträder i regel den sista måndagen varje månad.
- Kommunstyrelsen är under kommunfullmäktige kommunens ledande politiska organ med uppgift att styra och samordna den totala kommunala verksamheten. Kommunstyrelsen svarar för

övergripande kommunledning, ekonomi, personal och beredning av ärenden till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har 3 utskott och valberedning: kommunledningsutskott, individ- och omsorgsutskott samt barn- och bildningsutskott.

- Miljö- och byggnämnden ansvarar för miljö- och hälsoskydd, bygglov, alkoholtillstånd, livsmedelstillsyn och räddningstjänstens myndighetsutövning.
- Valnämnden genomför val och ansvarar för frågor om val i kommunen. Valnämnden har hand om frågor som rör allmänna val, till exempel val till kommunfullmäktige, riksdag, regionfullmäktige, EU-parlamentet samt kommunala folkomröstningar.
- Krisledningsnämndens uppgift är att fungera som kommunens ledningsfunktion vid extraordinära händelser. Nämnden träder bara i kraft vid sådana händelser.
- Revisionen granskar verksamheterna i nämnder, styrelser, kommunala bolag och stiftelser.

1.3.1 Krisledningsorganisation

- Krisledningsnämnd
- Beredningsgrupp
- Kommunikationsstab
- Posom

Krisledningsnämnden

Krisledningsnämnden har det övergripande ansvaret i kommunen vid akuta krissituationer. Krisledningsnämnden är också kommunens högsta ledning i samband med extraordinära händelser. Nämnden ska följa utvecklingen och leda kommunikationen, prioritera verksamheter som ligger inom kommunen, samordna och ge direktiv samt omfördela resurser.

Beredningsgruppen

Beredningsgruppen bereder ärenden till krisledningsnämnden och är den operativa resursen. Dess främsta uppgift är att snabbt vara tillgänglig, se helheten på kommunens område, fatta nödvändiga stödbeslut och tänka framåt.

Beredningsgruppen har också huvudansvaret för kommunikation och rapportering och består i krisens inledningsskede av kommunchef, personalchef, räddningschef, kommunikationsansvarig, säkerhetssamordnare och en sekreterare.

Kommunikationsstab

Upprättas vid behov i anslutning till beredningsgruppen. Den ska på uppdrag svara för att information fortlöpande lämnas till drabbade, anhöriga, allmänhet och media om kommunens bedömningar, beslut och åtgärder.

POSOM

POSOM är förkortning för psykiskt och socialt omhändertagande vid akuta kriser och olyckor. Gruppen är en resurs för psykiskt och socialt omhändertagande av människor vid allvarliga händelser som stora olyckor och katastrofer. POSOM ingår i kommunens krishanteringssystem som ytterst regleras av lagen (2006:544).

Exempel på då POSOM kan ge hjälp är:

- När den **ordinarie verksamhetens** befintliga resurser inte räcker till för att lösa uppkommen händelse eller kris.
- Vid omfattande kris/extraordinär händelse som kräver samordnade resurser gällande krisstöd i kommunen.
- Vid de första akuta åtgärderna inom krishantering för drabbade och anhöriga, för att senare kunna slussa hjälpbehövande till annan ordinarie stödverksamhet.

1.4 Övergripande beskrivning av kommunens geografiska område

Hagfors kommun gränsar till kommunerna Munkfors, Karlstad, Sunne, Torsby, Filipstad och Malung Sälén. Kommunens yta är cirka 2000 km². Hagfors centralort ligger ca 80 km norr om Väneren.

Hagfors kommun har drygt 11 500 invånare⁷.

Inom kommunen finns flera större orter:

- Ekshärad
- Hagfors
- Råda
- Sunnemo

Riksväg 62 går igenom kommunen i nord-sydlig riktning och korsar Klarälven.

Klarälven medför viss risk för översvämning vid höga flöden. Varierande flöden i älven medför även risk för ras i älvbrinken. I Klarälven med

⁷ SCB 2022-12-31

biflöden finns ett 40-tal dammanläggningar varav en handfull kan ge omfattande konsekvenser vid ett eventuellt dammhaveri.

Närmaste reguljära flygplats finns i Råda Hagfors kommun.

Hagfors kommun är största arbetsgivare med ca 1400 anställda. Det största privata företaget är Uddeholms AB med ca 800 anställda.

Dricksvatten kommer från Ullen verket i Hagfors kommun.

I kommunen finns en Seveso-anläggning⁸.

1.5 Kommunens kontinuerliga arbete med att förebygga risker och hantera kriser

I samband med varje ny mandatperiod genomför kommunen en risk- och sårbarhetsanalys som rapporteras, först till kommunstyrelsen och därefter till länsstyrelsen, i enlighet med 5 § MSB föreskrifter.

Analysen används som underlag för planering och beslut om åtgärder i syfte att minska sårbarheter och brister samt stärka krishanteringsförmågan i kommunala verksamheter.

I kommunen bedrivs ett kontinuerligt arbete med att informera, utbilda och öva anställd personal för att de ska kunna lösa sina uppgifter även vid extraordinära händelser.

⁸ Anläggning som lyder under lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Löpande genomförs riskanalyser, erfarenhetsseminarium, uppföljning av inträffade händelser, funktionsövningar, samverkansövningar etcetera. Rutiner, checklistor, beredskapsplaner med mera revideras kontinuerligt och nya tas fram vid behov.

Arbetet samordnas och leds av personal på Hagfors räddningstjänst och genomförs i nära samarbete med chefer och medarbetare i kommunen.

Arbetet sker även i samverkan med externa aktörer. Kommunen ska kunna samverka på regional nivå med berörda aktörer och under ledning av länsstyrelsen. Samverkan syftar bland annat till att samordna planering, resurser och information inför och under en händelse. Samverkan omfattar både offentliga och privata aktörer samt frivilligorganisationer.

Länsstyrelsen i Värmland och de värmländska kommunerna arbetar tillsammans för att få de frivilligorganisationer som är verksamma i länet att utgöra en gemensam regional resurs. Tanken är att kommunerna vid behov ska kunna avropa resurser från frivilligverksamheterna via länsstyrelsen som ska ha en samordnande roll.

Och i kommunen finns en organisation för psykiskt och socialt omhändertagande (POSOM) vid omfattande händelser med stort skadeutfall.

1.6 Riskmatris

Det är svårt att genomföra traditionella riskanalyser av extraordinära händelser. Eftersom händelserna inträffar så sällan saknas statistiska underlag som kan göra sannolikhetsbedömningen tillförlitlig. Däremot kan konsekvensbedömningar göras och åtgärder sättas in för att lindra konsekvenserna.

Genom att försöka eliminera eller begränsa omfattningen av konsekvenserna och med hjälp av planer och rutiner stärka verksamheternas förmåga att hantera händelser är det möjligt att lindra konsekvenserna.

Utifrån en omvänd riskmatris är därför ambitionen att eliminera, begränsa och hantera konsekvenserna för samhällsviktiga verksamheter. Eliminering och begränsande åtgärder tillsammans med planer och reservrutiner för att hantera händelser skapar förutsättningar för kontinuitet i verksamheten så att verksamheten kan upprätthållas tills händelsen är över.

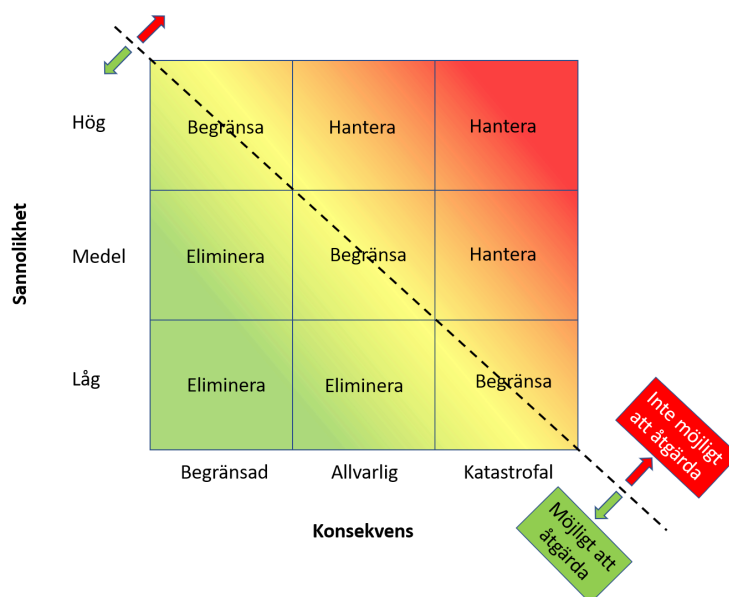

Bild 4-

- Grön skala** *Konsekvenser som är möjliga att åtgärda och som kan elimineras.*
- Gul skala** *Konsekvenser som är svåra att åtgärda, som kan begränsas och som ska kunna hanteras.*
- Röd skala** *Konsekvenser som inte är möjliga att åtgärda, som är svåra att begränsa och svåra att hantera.*

2 Beskrivning av metod

Metoden för RSA-arbetet i Hagfors kommun följer LEH och MSB's föreskrifter. Extraordinär händelse är normgivande vid identifiering och analys. Metoden syftar till att hålla samhällsviktiga verksamheter i drift, oavsett vilka påfrestningar de utsätts för.

RSA-arbetet pågår kontinuerligt under mandatperioden och sammanställs inför varje ny mandatperiod.

Vid en extraordinär händelse kan inte verksamheternas ordinarie kvalitet och servicenivå garanteras. Därför har en lägsta acceptabel nivå definierats för varje verksamhet. Nivån utgår ifrån kommunens ansvar för respektive verksamhet.

Utifrån den lägsta acceptabla nivån identifieras de beroenden som bedöms kritiska för att kunna upprätthålla den lägsta nivån.

De kritiska beroendena utgör sedan grunden för analysen. I stället för att analysera verksamheterna med hjälp av olika scenarier, till exempel översvämning eller snökaos, görs analyserna utifrån bortfall av de kritiska beroendena och med fokus på konsekvenserna för verksamheterna. Varför ett kritiskt beroende uteblir är för verksamheten inte lika intressant som hur det påverkar verksamheten att beroendet uteblir.

Konsekvenserna av uteblivna beroenden visar vilka eventuella sårbarheter och brister som finns i verksamheternas förmåga att upprätthålla driften.

Sårbarheter och brister visar i sin tur behovet av åtgärder för att stärka verksamheternas förmåga. Målet är att åtgärderna ska stärka förmågan att hålla verksamheten över den lägsta acceptabla nivån.

Konkreta åtgärder inarbetas i respektive kommuns ordinarie verksamhetsplanering.

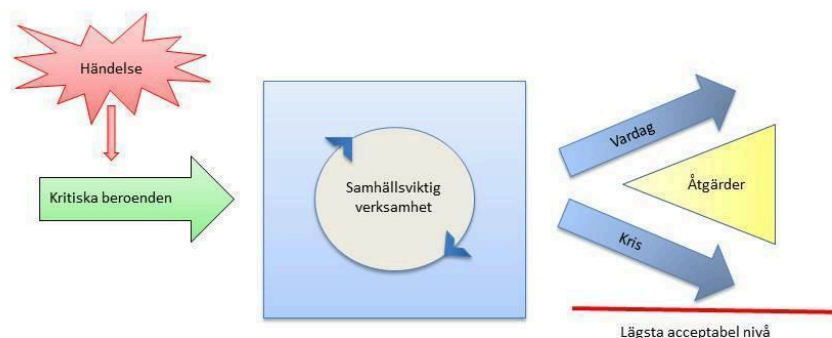

Bild 3 – Översikt över händelseförloppet. En händelse bedöms kunna inträffa som påverkar leveransen av kritiska beroenden till samhällsviktig verksamhet. Den ordinarie driften påverkas så att kvaliteten i verksamheten sjunker.

3. Identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område

Identifieringen omfattar hittills endast verksamheter i kommunal regi. Den utgår både från uppgifter som åligger kommunen enligt lag och uppgifter som är frivilliga.

Samhällsviktiga verksamheter är sådana som kan leda till en extraordinär händelse om de störs eller slutar att fungera och sådana verksamheter som behövs för att hantera eller lindra effekterna av en redan inträffad extraordinär händelse.

Nedan redovisas identifierade samhällsviktiga verksamheter i kommunal regi.

Utöver ansvaret för de egna verksamheterna har kommunen ett geografiskt områdesansvar som involverar externa aktörer. Det geografiska områdesansvaret innebär att kommunen ska verka för samordning med externa aktörer inom området avseende planering och förberedelser inför händelser samt av åtgärder och information till allmänheten under en händelse.

Identifiering av kommunal verksamhet i privat regi och identifiering av övriga samhällsviktiga verksamheter inom kommunens geografiska område har påbörjats och kommer att fortsätta under mandatperioden.

3.1 Energiförsörjning

- Hagfors energi AB levererar fjärrvärme
- Elnätet i kommunen ägs av Ellevio AB

3.2 Vård- och omsorgsnära verksamhet

3.2.1 Särskilt boende

- Särskilt boende Lillåsen, Hagfors
- Särskilt boende Sättragården, Hagfors
- Särskilt boende Häggården, Råda
- Särskilt boende Bellmansgården, Ekshärad

3.2.2 LSS/Socialpsykiatri

- Gruppboestad Källgården
- Gruppboestad Villan
- Serviceboestad Smältaren
- Serviceboestad Abborrtorpsvägen 10
- Personlig assistans (bedrivs i kommunal och privat regi)

- Daglig verksamhet Björkdungen

3.2.3 Stöd i ordinärt boende

- Hemtjänst Ekshärad
- Hemtjänst Hagfors (Tranan)
- Hemtjänst Sunnemo/Råda
- Boendestöd
- Nattpatrull Ekshärad
- Nattpatrull Hagfors

3.2.4 Hälso- och sjukvård

- Hemsjukvård
- Rehabilitering

3.3 Individ- och familjeomsorg (IFO)

- Barn- och ungdomsgrupp
Rättssäker skyddsbedömning, förhandsbedömning och utredning
- Vuxengrupp
Rättssäker skyddsbedömning, förhandsbedömning och utredning
 - Ekonomiskt bistånd
 - Beroendevård
 - Våld i nära relation

3.4 Enheten för sysselsättning och arbete (ESA)

- Tvätt till hemtjänst mottagare
- Servicefunktioner till övrig verksamhet inom IOA

3.5 Barn- och bildning

3.5.1 Förskolor

Fristående förskolor

- Bergatrollet i Bergsäng
- Bushuset i Ekshärad

- Kojan i Hagfors
- Storken i Hagfors

Kommunala förskolor

- Milan i Hagfors
- Treklövern i Hagfors
- Asplunds förskola i Hagfors
- Myran i Ekshärad
- Råda förskola i Råda
- Solrosen i Sunnemo

3.5.2 Fritidshem

- På alla grundskolor finns det fritidshem för elever från förskoleklass till och med vårterminen det år man fyller 13 år.

3.6 Kommunalteknisk försörjning

3.6.1 Dricksvattenförsörjning

- Dricksvatten levereras från Ullenverket som ligger i Hagfors kommun och levererar vidare till Munkfors och Forshaga kommun.

3.6.2 Avloppshantering

- Hagfors reningsverk
- reningsverk
- avloppspumpstationer

3.6.3 Renhållning

- Hushållsavfall på entreprenad.
- Holkesmossens återvinningsanläggning

3.6.4 Vaghållning

- Tekniska avdelningen, kommunal förvaltning och entreprenad
- Vaghållare i annan regi är Trafikverket och vägsamfälligheter

3.7 Kostverksamhet

- Älvstrandens bildningscentrums storkök, Hagfors
- Bellmansgården, Ekshärad
- Kyrkhedens skola, Ekshärad

- Råda skola, Råda
- Sunnemo skola, Sunnemo

3.8 It och telefoni

- IT bedrivs i egen regi och som molntjänst
- Telefoni bedrivs som molntjänst

3.9 Miljö och hälsa

3.9.1 Livsmedelskontroll

- Kommunens ansvar för miljö- och hälsoskyddsfrågor hanteras i en gemensam nämnd, miljö- och byggnämnden.
- livsmedelsanläggningar

3.9.2 Miljö- och hälsoskyddstillsyn

- Kommunens ansvar för miljö- och hälsoskyddsfrågor hanteras i en gemensam nämnd, miljö- och byggnämnden
- miljöfarliga verksamheter
- hälsoskyddsanläggningar

3.10 Skydd och säkerhet

3.10.1 Kommunal räddningstjänst

- Hagfors Räddningstjänst med två deltidstationer i Hagfors och Ekshärad

4 Identifierade kritiska beroenden för kommunens samhällsviktiga verksamhet

I arbetet med att identifiera de samhällsviktiga verksamheternas kritiska beroenden har en avgränsning gjorts så att beroendekedjor inte har analyserats. Det innebär att endast direkta beroenden har analyserats, inte vad de i sin tur kräver.

Analysen har gjorts utifrån den specifika verksamheten och inom den egna verksamhetens ram. Personal, lokaler, inventarier, maskiner och annan grundläggande utrustning har förutsatts finnas. De kritiska beroendena är sådana resurser som kontinuerligt levereras in till verksamhetens drift.

4.1 Lägsta acceptabla nivå

För att kunna identifiera sina kritiska beroenden har varje verksamhet först definierat sin lägsta acceptabla nivå. Nivån avser den nedre gräns som kvaliteten i verksamheten lägst måste upprätthålla för att kommunen ska kunna bedömas uppfylla sitt ansvar.

Nedan redovisas lägsta acceptabla nivån för de analyserade verksamheterna.

4.1.1 Vård- och omsorgsnära verksamhet

(särskilt boende, LSS/ Socialpsykiatri, Stöd i ordinärt boende, Hälso- och sjukvård och Enheten för sysselsättning och arbete (ESA))

Vård- och omsorgstagarna ska

- ha tillgång till mat och dryck
- ha en kroppstemperatur som inte medför allvarlig hälsorisk
- ha tillgång till ordinerade läkemedel
- ha tillgång till livsuppehållande hjälpmedel
- kunna/få hjälp att sköta sin bashygien för att förhindra smittspridning
- ha tillgång till nödbelysning (endast boenden)

Personalen ska

- kunna ta sig till vård- och omsorgstagare som bor i egna hem

4.1.2 Individ- och familjeomsorgen

Klienterna ska

- ha ekonomiskt bistånd för att kunna införskaffa mat, dryck och värme
- kunna ges beroendevård
- kunna ges skydd och stödinsatser för våld

Personalen ska

- kunna göra rättssäkra skyddsbedömningar, förhandsbedömningar och utredningar

4.1.3 Förskola och fritidshem

Barnen ska

- ha tillgång till mat och dryck
- ha en kroppstemperatur som inte medför allvarlig hälsorisk
- ha tillgång till ordinerade läkemedel

- ha tillsyn av vuxen och
- kunna/få hjälp att sköta sin bashygien för att förhindra smittspridning

4.1.4 Renhållning

- Avfall lagras av kund tills krisen är över.
- Slam lagras på anläggning tills krisen är över

4.1.5 Dricksvattenförsörjning

- Nödvattenförsörjning enligt Livsmedelsverkets rekommendationer

4.1.6 Avloppshantering

- Bräddning⁹ vid bräddpunkter.

4.1.7 Vaghållning

- Hålla prioriterade vägar framkomliga

4.1.8 Kostverksamhet

Producera

- livsmedelshygieniskt säkra måltider
- med lägst fastställda energibehov och näringsbehov/målgrupp (enligt skollagen och Livsmedelsverkets rekommendationer)
- till prioriterade kunder

4.1.9 It och telefoni

- Hålla servrar, lagring och nätverk i drift

4.1.10 Livsmedelstillsyn

- Förhindra att icke säkra livsmedel släpps ut på marknaden

4.1.11 Miljö- och hälsoskyddstillsyn

- Förhindra olägenheter för människors hälsa

4.1.12 Räddningstjänst

Stationerna ska

- vara bemannade/ha personal i beredskap
- ha tillgång till räddningsledning
- ha tillgång till fordon och utrustning

4.2 Kritiska beroenden

Tabellen nedan redovisar verksamheternas identifierade kritiska beroenden och de funktioner som respektive beroende försörjer. Endast de beroenden som krävs för att hålla verksamheten på en lägsta acceptabel nivå redovisas.

4.2.1 Arbetsledning

Varje verksamhet har behov av arbetsledning i händelse av kris om till exempel verksamheten måste omorganiseras eller flyttas, eller manuella

⁹ En bräddning är ett utsläpp av avloppsvatten som beror på att ledningsnätet är överbelastat och vattenmängden är större än vad nätet klarar av.

rutiner sättas in. Delegering sker enligt delegeringsordning vid ordinarie arbetslednings frånvaro.

Verksamheten kan fungera under en kris även om formell arbetsledning saknas, dels genom förebyggande beredskapsplanering och förberedda krisrutiner och dels genom personalens kompetens, flexibilitet och kunskap om verksamhetens och brukarnas behov. Arbetsledningen har därför inte bedömts vara ett kritiskt beroende.¹⁰

4.2.2 Krisledning

Kommunens centrala krisledning bedöms vara ett kritiskt beroende. Den har inte analyserats på samma sätt som de samhällsviktiga verksamheterna då den är en funktion som inte är organiserad i vardagen. Den sätts tillfälligt samman vid en kris, har särskilda uppgifter och fungerar som ett verktyg för att hantera krisen. Krisledningen förväntas vara uthållig till dess att krisen är över. Krisledningens förmåga avser beslut på förvaltnings-/kommunövergripande nivå.

Samhällsviktiga verksamheter	Kritiska beroenden	Användningsområde
Vård- och omsorgsnära verksamheter Individ- och familjeomsorg (IFO) Enheten för sysselsättning och arbete (ESA)	El	Värme/kyla boendeenheter Teknisk utrustning, t ex livsuppehållande hjälpmedel Teknisk utrustning för personal för att genomföra arbetsuppgifter enligt lägsta acceptabla nivå
	Fjärrvärme	Värme för att skydda vård- och omsorgstagare på boendeenheter
	Drivmedel	Bränsle till verksamhetens fordon
	Väghållning	Framkomlighet till vård- och omsorgstagare och klienter i egna bostäder
	Läkemedel	Motverka allvarliga sjukdomstillstånd
	Dricksvatten	Dryck till vård- och omsorgstagare på boendeenheter
	Livsmedel	Mat till vård- och omsorgstagare på boendeenheter

¹⁰ Undantag: ledning i form av nämndordförande vid beslut om omhändertagande av barn och unga samt missbrukare och räddningsledning vid räddningsinsatser.

Samhällsviktiga verksamheter	Kritiska beroenden	Användningsområde
IFO (ekonomiskt bistånd och omhändertagande)	Betalningssystem	Utbetalning av ekonomiskt bistånd
	Ledning	Beslut från utskottsordföranden om omhändertagande.
	Väghållning	Framkomlighet till plats för omhändertagande
	Domstolsväsende	Underställande av beslut om omhändertagande
	Polis	Handräckning vid omhändertagande
Förskola Fritidshem	El	Värme för att skydda barnen.
	Fjärrvärme	Värme för att skydda barnen.
	Läkemedel	Motverka allvarliga sjukdomstillstånd.
	Dricksvatten	Dryck till barnen.
	Livsmedel	Mat till barnen.
Renhållning	Drivmedel	Bränsle till verksamhetens fordon.
	Väghållning	Framkomlighet till kunder och anläggningar.
Dricksvattenförsörjning Avloppshantering	El	Produktion av dricksvatten och drift av avloppsreningssystemet.
	Drivmedel	Bränsle till verksamhetens fordon.
	Väghållning	Framkomlighet till anläggningar.
	Kemikalier	Produktion av dricksvatten.
	Laboratorieanalyser	Analys av dricksvattenkvalitet.
Väghållning	Drivmedel	Bränsle till verksamhetens fordon.
	Detaljhandel	Reservdelar till snöröjningsfordon.

Samhällsviktiga verksamheter	Kritiska beroenden	Användningsområde
Kostverksamhet	El	Spisar, ugnar, kylar, frysar, diskmaskiner. Värme i lokaler. Receptsystem.
	It och telefoni	Inringning av personal. Beställning av matvaror. Receptsystem.
	Dricksvatten	Matlagning, disk, måltidsdryck och hygien.
	Avlopp	Matlagning, disk, hygien.
	Livsmedel	Matlagning.
	Mattransporter	Levereras till kund.
It och telefoni	El	Drift.
	Arbetsledning	Strategiska och ekonomiska beslut.
	Kommunikation	Kommunikation är viktig eftersom vi har televäxel och ett antal system som ligger i molnet.
Livsmedelskontroll	Livsmedelsinspektör	Tillsyn och eventuellt beslut om att stänga verksamheter.
Miljö- och hälsoskyddstillsyn	Miljö- och hälsoskyddsinspektör	Tillsyn och eventuellt beslut om att stänga verksamheter.
Räddningstjänst	El	Skydda och ladda teknisk utrustning.
	Drivmedel	Bränsle till verksamhetens fordon.
	Rakel	Radiokommunikation.
	Dricksvatten	Dryck till uttryckande personal.
	Väghållning	Framkomlighet till olycksplatser.
	Livsmedel	Mat till uttryckande personal.
	Ledning	Räddningsledning

	Polis	Handräckning vid olycksplats.
	Alarmeringstjänst	In- och utlarmning.

5 Identifierade och analyserade risker för kommunen och kommunens geografiska område

Identifieringen utgår dels från kommunens specifika förutsättningar dels från den förteckning över risker som presenteras i RSA-stöd, riskanalys och redovisning av risk- och sårbarhetsanalyser i Värmland.

Vid identifieringen har risker likställts med händelser. De händelser som analyserats har bedömts kunna bli extraordinära och leda till störningar i eller utebliven leverans av kritiska beroenden, vilket i sin tur kan leda till att hela eller delar av samhällsviktig verksamhet allvarligt störs eller slås ut.

Händelserna kan ses ur olika perspektiv och samma händelse kan vara både orsaken till att en händelse inträffar, den kan utgöra händelsen i sig och även vara en konsekvens av en händelse.

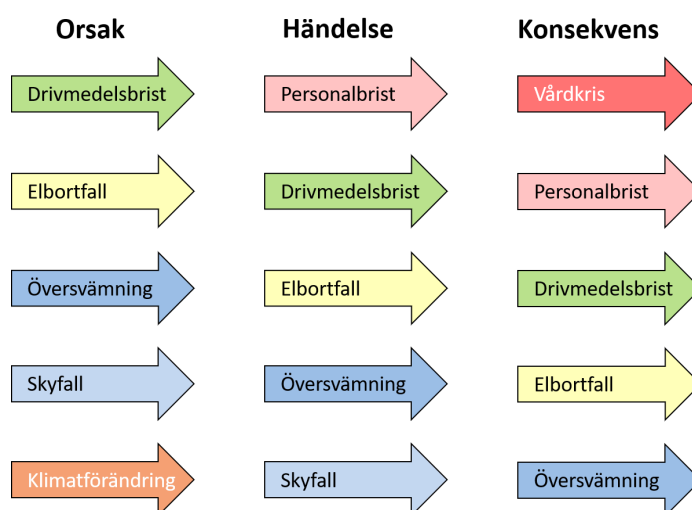

Bild 7 – Exempel på orsaks- och verkansförhållande vid olika perspektiv på en händelse.

Händelserna beskrivs i dokumentet Beskrivning av händelser som kan bli extraordinära, som är ett komplement till risk- och sårbarhetsanalysen. Dokumentet beskriver översiktligt hur de olika händelserna yttrar sig, vilka förutsättningar som krävs för att de ska kunna inträffa, vilka konsekvenser de kan leda till, när och var de har inträffat med mera.

Händelserna har grupperats enligt följande

- naturhändelser; storm, skyfall, extrem nederbörd, åska, snöoväder, isstorm, extrem kyla, torka, värmebölja, ras och skred, askmoln, solstorm, klimatförändringar, översvämning, dammhaveri och skogsbrand
- CBRNE-händelser; kemiska, biologiska, radiologiska, nukleära och explosiva händelser
- militära hot från andra stater; subversiv verksamhet, hybridkrigföring och CBRNE-hot
- riktade angrepp; sociala hot, social oro, antagonistiska hot, terrorism, våldsbejakande extremism, organiserad brottslighet, dödligt våld, elektromagnetiska hot och cyberhot
- sjukdomar; epidemi, pandemi, epizooti, zoonos och växtsjukdomar
- övrigt; händelser på annan ort som medför stora konsekvenser för kommunen samt personalbrist, vårdplatsbrist och överbeläggning inom sjukvården

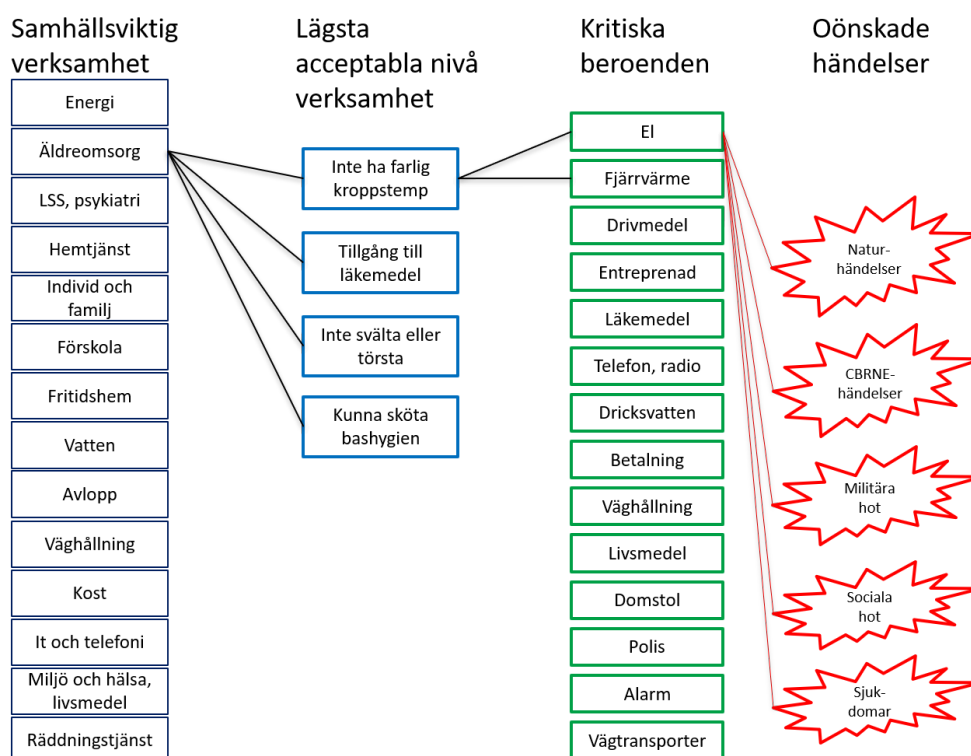

Bild 8 – Översikt över händelser som kan leda till att ett kritiskt beroende allvarligt störs eller slås ut.

Nedan redovisas vilka händelser som bedöms kunna slå ut de kritiska beroendena, exempel på vilka konsekvenser det kan medföra samt vilka av de analyserade verksamheterna som drabbas. Vilka händelser som kan slå ut

de olika kritiska beroenden som verksamheterna har och vilka konsekvenser det riskerar att medföra redovisas i bilaga 1.

Kritiskt beroende	Händelser som kan slå ut det kritiska beroendet	Exempel på konsekvenser inom kommunens geografiska område	Drabbade analyserade samhällsviktiga verksamheter
El	Naturhändelser Riktade angrepp	Utslagning av eller störningar i försörjning av fjärrvärme, bränsle, drivmedel, livsmedel och läkemedel, betalningssystem, livsuppehållande hjälpmedel, trygghetslarm, mobiltelefoni, Rakel, FM-radio, dricksvatten, avlopp, alarmeringstjänst och datakommunikation.	Vård- och omsorgsnära verksamheter Enheten för sysselsättning och arbete (ESA) Individ- och familjeomsorg (IFO) Förskola Fritidshem Dricksvattenförsörjning Avloppshantering Kostverksamhet It och telefoni Räddningstjänst
Fjärrvärme	Riktade angrepp	Utkylda hus, nedkylda medborgare, sönderfrusna system i fjärrvärmda fastigheter.	Vård- och omsorgsnära verksamheter Enheten för sysselsättning och arbete (ESA) Individ- och familjeomsorg (IFO) Förskola Fritidshem
Betalnings-system	Riktade angrepp	Utslagen betalningsförmåga.	Individ- och familjeomsorg IFO (ekonomiskt bistånd)
Läkemedel	Riktade angrepp Sjukdomar	Utslagen förmåga att leverera läkemedel	Vård- och omsorgsnära verksamheter Hemtjänst Förskola Fritidshem

Kritiskt beroende	Händelser som kan slå ut det kritiska beroendet	Exempel på konsekvenser inom kommunens geografiska område	Drabbade analyserade samhällsviktiga verksamheter
Rakel	Riktade angrepp	Utslagen kommunikation inom och mellan aktörer.	Räddningstjänst
Dricksvatten	Naturhändelser CBRNE-händelser Riktade angrepp Sjukdomar	Otjänligt vatten, förstörd vattentäkt.	Vård- och omsorgsnära verksamheter Enheten för sysselsättning och arbete (ESA) Individ- och familjeomsorg (IFO) Förskola Fritidshem Kostverksamhet Räddningstjänst
Avlopp	Naturhändelser Riktade angrepp	Översvämning i kök.	Vård- och omsorgsnära verksamheter Enheten för sysselsättning och arbete (ESA) Individ- och familjeomsorg (IFO) Förskola Fritidshem Kostverksamhet Räddningstjänst
Livsmedel	Naturhändelser CBRNE-händelser Riktade angrepp Sjukdomar	Stopp i produktionen.	Vård- och omsorgsnära verksamheter Förskola Fritidshem Kostverksamhet

Kritiskt beroende	Händelser som kan slå ut det kritiska beroendet	Exempel på konsekvenser inom kommunens geografiska område	Drabbade analyserade samhällsviktiga verksamheter
Transporter från kök till brukare	Naturhändelser Riktade angrepp	Stopp i leveranser och uteblivna måltider.	Kostverksamhet Vård- och omsorgsnära verksamheter Förskola Fritidshem
Miljö- och hälsoskyddsinspektörer	Riktade angrepp Sjukdomar	Risk för människors liv och hälsa genom spridning av hälsovådliga livsmedel/bedrivande av miljöfarlig verksamhet.	Vård- och omsorgsnära verksamheter Förskola Fritidshem
Alarmerings-tjänst	Riktade angrepp	Utslagen 112-funktion för allmänheten, utslagen förmåga för SOS att larma polis, räddningstjänst och ambulans.	Räddningstjänst
Räddningsledning	Sjukdomar	Utslagen räddningsledningsförmåga.	Räddningstjänst
Laboratorieanalyser	Sjukdomar	Utslagen förmåga att analysera prover.	Dricksvattenförsörjning Avloppshantering

Det krävs allvarliga/långvariga händelser för att helt slå ut eller allvarligt störa de kritiska beroendena över tid.

Av sammanställningen ovan kan det uppfattas som att det största hotet mot kommunala verksamheter är riktade angrepp. Erfarenheter från inträffade händelser visar att det är ovanligt med riktade angrepp mot kommunala verksamheter i Sverige med stora och långvariga konsekvenser eller utslagning som följd.

Omfattande elavbrott är mer vanligt förekommande och ger allvarliga konsekvenser då dricksvattenförsörjning, avlopp, betalningsmöjligheter, it, telefoni och andra viktiga samhällsfunktioner påverkas.

6 Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom kommunen och dess geografiska område

De samhällsviktiga verksamheterna har identifierat sina lägsta acceptabla nivåer och kopplat till dem sina kritiska beroenden. Utifrån de kritiska beroendena har de sedan identifierat verksamheternas sårbarheter och brister.

Syftet med att identifiera sårbarheter och brister i krisberedskapen är att hitta utvecklingsområden för att stärka förmågan att hålla de samhällsviktiga verksamheterna i drift under extraordinära händelser.

Utöver åtgärder med direkt bäring mot just dessa kritiska beroenden genomförs kontinuerligt en mängd kvalitets- och säkerhetshöjande åtgärder i alla verksamheter.

Vilka händelser som kan slå ut de olika kritiska beroenden som verksamheterna har och vilka konsekvenser det riskerar att medföra redovisas i bilaga 2..

7 Åtgärder till följd av risk- och sårbarhetsanalysen

Den metod som använts för RSA utgår från verksamheten. Metoden syftar till att identifiera hur respektive verksamhets förmåga att hantera extraordinära händelser kan stärkas och hur konsekvenserna av händelserna kan minimeras.

Inom de områden som verksamheterna uppvisar sårbarheter eller brister behöver åtgärder sättas in för att stärka krisberedskapsförmågan.

De åtgärder som behövs för att stärka förmågan att hantera extraordinära händelser inarbetas i kommunens ordinarie verksamhetsplanering. Till stöd för detta finns Anvisning för planering och uppföljning av krisberedskapsåtgärder. Genom verksamhetsplaneringen kommer åtgärderna naturligt in i såväl budgetprocessen som uppföljnings- och utvärderingsprocesserna. Åtgärderna harmonierar med kommunens övergripande mål och verksamheternas specifika mål.

Målen för kommunens arbete med krisberedskap framgår av Styrdokument för kommunal krisberedskap.

8 Övnings- och utbildningsplan för mandatperioden

	2023	2024	2025	2026
Kommunikatör	WIS-utbildning	Efter önskemål	Medieträning	Medieträning
POSOM	-	Efter önskemål	Efter önskemål	Efter önskemål
Samverkansövning	-	Enligt anmodan från myndighet	Enligt anmodan från myndighet	Enligt anmodan från myndighet

Krisledningsnämnd	-	Efter önskemål	Efter önskemål	Efter önskemål
Nödvattenplan	Under uppbyggnad			
Övriga verksamheter	-	Efter önskemål	Efter önskemål	Efter önskemål
Stabsutbildning	-	Efter önskemål	Efter önskemål	Efter önskemål